

Orbán Viktor beszéde a magyar kormány és a Magyarországi Evangélikus Egyház közötti megállapodás aláírásakor

2013. október 31. Budapest

Jó reggelt kívánok mindenkinek! Tisztelettel köszöntöm Önöket, főtiszteletű Püspök Urakat, az iskola vezetőit, itt most jelen nem lévő diákjait is!

Örülök, hogy itt lehetek Önök között. Az én mondandóm egyetlen indoka az, hogy miután egy fontos megállapodást fogunk aláírni hamarosan, úgy helyes, hogyha az állam részéről néhány kísérő gondolat is elhangzik. Először is a püspök urat ha az előbb jól értettem, mintha azt mondta volna, hogy ezt egyfajta születésnap ajándéknak is tekinthetjük a Magyarországi Evangélikus Egyház nézőpontjából. Én csak annyit válaszolok erre, hogy könnyen lehet, hogy ismét Pál apostolnak lesz igaza, aki azt mondta, hogy jobb adni, mint kapni. Ezért is írom alá örömmel ezt a megállapodást. Ennek a mondatnak az értelmét talán az világítja meg leginkább, hogyha fölidézzük, hogy az egyházaknak juttatott minden támogatás az utolsó fillérig valójában a magyar embereknek juttatott pénz és támogatás, mert mindenki tudja azt, hogy ebből a pénzből az egyházi iskolákban tudás lesz, a szociális intézményekben pedig gondoskodó szeretet. Ezért a magyar állam részéről nemcsak mint az egyháznak juttatott támogatásról, hanem mint a magyar embereknek, minden magyar embernek juttatott támogatásról szóló szerződést fogok majd itt aláírni a püspök úrral.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A második gondolat, amit szeretnék fölidézni, átvezet bennünket a reformáció születésének pillanatától a mai naphoz. Minden ilyenfajta történelmi olvasat természetesen veszélyes, amely aktualitás nézőpontjából próbál értelmezni régi eseményeket, mégis talán megkockáztathatom azt, hogy amikor 1517. október 31-én Luther Márton kiszögezte a 95 tételét a kapura, akkor Európa egy rendkívül mély válságtól szenvedett. Pénzügyi, gazdasági és morális válságtól egyszerre. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy a kontinens akkor a deformáció útjára lépett, és ha jól értjük Luther gesztusát, akkor azt vallotta meg, hogy kész vitába szállni azzal a világgal, amely őt akkor körülvette. Talán azt is üzente tetteivel, hogy a kereszténység és Európa csak akkor menthető meg, ha vissza tud térni a gyökereihez, ami azt

jelenti, hogy felismeri, hogy nem pénz, nem anyagi javak, hanem egyedül hit által és Isten kegyelméből üdvözülhet.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ezt ma is megtehetette volna. Ha közöttünk lenne, lehet, hogy ma is kiszegezné 95 pontból álló tételét a wittenbergi vártemplom kapujára, merthogy Európa ma is deformációtól szenved, és ezek a deformációs tünetek kísértetiesen hasonlítanak mindarra, amit olvasmányélményeink alapján az 1517-es európai állapotokban ismerhetünk föl.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A püspök úr is említette, hogy 500 évvel ezelőtt egy fontos pillanatához érkezett az európai kontinens. A megújulás pillanatához. Meggyőződésem, hogy a mai Európa, mármint Európának a még meglévő világhatalmi és világgazdasági pozíciói leginkább annak köszönhetőek, hogy Európa az akkori megújulásból fakadó értékrendszerre épült, vagyis az akkori megújulásnak köszönheti, hogy ma még mindig a világ legsikeresebb kontinensei között jegyezhetik, és bennünket is így tarthatnak számon más kontinensek polgárai.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ha jól értem mindazt, ami akkor történt, akkor tágasabb összefüggésben azt mondhatjuk, hogy Európa akkor indult el a diadal útján, amikor Luthertől megtanulta, hogy a munkára úgy tekintsen, mint Istentől kapott hivatásra. És szerintem akkor került mindig válságba, és ezért vagyunk ma is válságban Európában, mert vannak időszakok, amikor megfeledkezünk erről a lutheri tanításról, vagyishogy a munkára úgy kéne tekintenünk, mint Istentől kapott hivatásra, és ezért munka nélkül képzeljük el az életünket meg az egész kontinens életét. Ez a mai bajok végső oka és gyökere.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ez a megemlékezés, a reformáció 500 éves évfordulójáról szóló, előttünk álló megemlékezés reményeink szerint majd emlékeztetni fogja a kontinenst és bennünket is az itt felidézett igazságra.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A harmadik gondolat, amit a mostani aláírás mellé szeretnék csatolni, úgy összegezhető, hogyha a magyar – tehát nem az európai, hanem a magyar – történelmet nézzük, akkor a magyar nemzet akkor volt erős és büszke, amikor az állam és az egyház között jó kapcsolat állt fenn. Nem emlékszünk olyan sikeres magyar történelmi korszakra, amikor az egyház és az állam kapcsolata rossz lett volna. Minden sikeres korszakban ez az együttműködés, ez a kapcsolat virágzott, és erős volt. Valószínűleg azért, mert az állam ezekben a korszakokban elismerte az egyházaknak azt a hivatását, hogy túl azon, hogy a vallási életet szervezik, egyúttal ők azok, akik fontos szerepet játszanak, megkerülhetetlenül fontos szerepet a kultúra terjesztésében, az ifjúság nevelésében, a szegények és az elesettek megsegítésében és a betegek gyógyításában. Márpedig egy nemzet akkor erős, ha ezekről a feladatokról nem feledkezik el.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Talán az sem túlzás, ha kijelentjük, hogy valószínűleg a világon az egyházak rendelkeznek a legnagyobb tudással arról, hogyan kell valódi és erős közösséget fölépíteni. Mi is így gondoljuk ezt. Ezért illő, hogy fölidézzem némi büszkeséggel, hogy Magyarország Alaptörvénye ma már úgy kezdődik, hogy „Isten, áldd meg a magyart!” Alkotmányunk elismeri a kereszténység nemzetmegtartó szerepét, és elismeri keresztény kulturális gyökereinket.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ebből az következik, hogy a mindenkori magyar államnak, ha az alkotmányos kötelezettségének meg kíván felelni, akkor azon kell dolgoznia, hogy miközben tiszteletben tartja az állam és az egyház elválasztását, illetve különválasztását, aközben a közjó és a közösségi célok érdekében erősíti az állam és az egyház együttműködését.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A mai megállapodással – ez volna a negyedik kísérő gondolatom – a magyar állam elismeri a Magyarországi Evangélikus Egyház nemzetünk történelmében, szabadságküzdéseiben, a magyarországi nemzetiségek nyelvének és kultúrájának fenntartásában, valamint nemzeti identitásunk megőrzésében betöltött szerepét. A nyilvánosságnak mondom, hiszen az evangélikusok ezt nélkülük is tudják, hogy az evangélikusok ma összesen 72 oktatási intézményt tartanak fenn. Azzal járulnak hozzá a közjóhoz, hogy ezekben az intézményekben 17.000 fiatal nevelnek, 35 szociális intézményt működtetnek, és ezeken az intézményeken keresztül 5.000 embernek segítenek ma hazánkban. Köszönet érte!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ez a megállapodás, amiről már itt az előbb hallhattunk, arról szól, hogy az evangélikus egyház közösségi szolgálatában kiemelkedő szerepet betöltő épületek 2017-re, az 500. évfordulóra megújuljanak. A megállapodás tartalmát a püspök úr nagyjából ismertette. Itt nekem most külön köszönetet kell mondanom Kara Ákos képviselőtársamnak, akinek döntő szerepe volt abban, hogy amikor kerestük azt a nagyszabású, az évfordulóhoz méltó, az evangélikus közösség számára fontos lehetőséget, fejlesztést, előrelépést, akkor segítségünkre volt, és azt a bizonyos egy százaléki esélyt, mert hát általában egy gondolat, egy beruházás, egy terv megfogalmazásakor az esély körülbelül egy százalék a megvalósulásra, szóval neki nagy szerepe van abban, hogy az egy százaléki esélyt végül is száz százalékra sikerült fölhízlalnia. Gratulálok, Ákos, és köszönöm szépen a munkádat!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Egyúttal szeretném a püspök úr által már ideidézett, a mostani aláírást megelőző tárgyalásunk egy gondolatát itt most felhozni. Ez a megállapodás – az én szándékom szerint – nem lezár valamit, hanem megnyit egy sorozatot. Önök ebből a mondatból persze jó füllel – zenészek is vannak közöttünk – kihallhatják a részlehelést. Így is van ez, de hogyha a Jóisten megsegít bennünket, akkor ez egy hosszabb sorozat első lépése, és én minden négy évben szívesen állok az evangélikusok rendelkezésére hasonló nagyszabású, közös tervek megvalósítása érdekében. Bízunk tehát abban, hogy nem lezárunk, hanem megnyitunk most egy nagyobb sorozatot!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Végezetül hiszem, hogy a mai megállapodás hozzájárul ahhoz, hogy keresztény hagyományaink alapján Önökkel és a többi történelmi egyházzal együttműködve megújítsuk Magyarországot és Európát.

Soli Deo Gloria!

Köszönöm, hogy meghallgattak!